

[Startside](#)>[Anlægelse af retssag](#)>[Hvor og hvordan](#)>[Sagsomkostninger](#)

Den sprogdgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

fransk

Følgende sprog: [fr](#) [nl](#) er allerede oversat.

Swipe to change

Sagsomkostninger

Belgien

Denne side indeholder oplysninger om sagsomkostninger i Belgien. Du kan se en mere detaljeret gennemgang af sagsomkostningerne i følgende casestudier:

[Familiere - Skilsmisse](#)[Familiere - Forældremyndighed](#)[Familiere - Underholdsbidrag](#)[Handelsret - Kontrakter](#)[Handelsret – Ansvar](#)**Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv****Fogeder og stævningmænd (huissiers de justice)****I civilsager**

Honorarer til fogeder i civilsager og handelssager fastsættes i en kongelig forordning af 30. november 1976. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i Moniteur belge den 31. december 2008.

Tekster og takster findes på webstedet for [Det nationale kammer for belgiske fogeder](#) (i afsnittet "Tarifs et taux d'intérêt" og herunder "Toutes affaires") eller på [portalen for de retlige myndigheder i Belgien](#) (afsnittet "Législation").

I straffesager

Honorarer til fogeder i straffesager fastsættes i en kongelig forordning af 28. december 1950 og ved at ministerielt cirkulære af 22. januar 2009. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i Moniteur belge den 12. januar 2009.

Tekster og takster findes på webstedet for [la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#) (i afsnittet "Tarifs et taux d'intérêt" og herunder "Affaires pénales") eller på webstedet med [Portail du Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) (afsnittet "Législation").

Advokater

Advokathonorarer er **ikke reguleret**. Advokaten fastsætter selv sit salær, som aftales mellem klienten og advokaten, men det skal alligevel holdes inden for rimelighedens grænser. Advokatsamfundet kan kontrollere, at advokaten ikke overskrider disse grænser.

Der kan anvendes flere forskellige beregningsmetoder: timebetaling, betaling pr. ydelse, betaling baseret på sagens værdi (procentdel af tvistens værdi) osv. En aftale om salærer, der udelukkende baseres på resultatet af søgsmålet, er forbudt i henhold til artikel 446, b), i den belgiske retsplejelov. Advokaten skal på forhånd give sin klient besked om, hvilken beregningsmetode der vil blive anvendt. Advokatsalærer er ikke momspligtige i Belgien.

Faste sagsomkostninger**Faste sagsomkostninger i civilsager****Faste sagsomkostninger for borgerne i civilsager**

Retsafgifter i Belgien er faste. **Omkostningerne varierer i henhold til den retsinstans**, sagen anlægges for, og **afhængigt af hvor langt processen er nået** (første instans eller appel).

Sagsomkostningerne kaldes "**dépens**" og er omfattet af artikel 1017 ff. i retsplejeloven. Artikel 1018 indeholder en nærmere beskrivelse af de forskellige udgifter, der udgør sagsomkostningerne. Disse omfatter:

diverse gebyrer, retsgebyrer og registreringsgebyrer. Retsgebyrerne omfatter gebyrer for opførelse på retslisten samt redaktions- og ekspeditionsgebyrer og er nærmere beskrevet i loven om registrerings-, tinglysnings- og retsgebyrer i artikel 268 ff.

omkostninger, herunder afgifter og gebyrer, ved retshandlingerne
ekspeditionsgebyr for dommen

udgifter for undersøgelsesforanstaltninger, navnlig godtgørelser til vidner og sagkyndige. For vidnernes vedkommende er beløbsstørrelserne for diverse godtgørelser fastsat i en kongelig anordning af 27. juli 1972

rejse- og opholdsudgifter til dommere, justitssekretærer og parterne, når dommeren kræver, at de rejser, samt gebyrer til dokumenter, når disse udelukkende udarbejdes med henblik på retssagen

sagsgodtgørelse i henhold til artikel 1022

honorarer, salærer og gebyrer til en mediator udpeget i henhold til artikel 1734.

I artikel 1019 præciseres det, at **registreringsgebyrer**, som indgår i sagsomkostningerne, omfatter:

det generelle faste gebyr

specifikke faste gebyrer og

skyldige gebyrer på domme om idømmelse, likvidation eller kollokation af beløb eller løsøre.

I visse tilfælde, **hvor sagsøger eller en intervenerende part i proceduren ikke er belgisk, og sagsøgte er belgisk**, kan denne, medmindre der findes en international konvention om fritagelse for kaution og med undtagelse af særligt tilfælde, kræve, at sagsøger eller den intervenerende part stiller **kaution** for at garantere betaling af erstatning, som måtte blive resultatet af retssagen. Dette bestemmes i retsplejelovens artikel 851.

Der skal i givet fald ligeledes tages hensyn til udgifter til foged, advokater (se ovenfor), oversættere og tolke (se nedenfor).

Tidspunkt i civilsagen, hvor en part skal betale de faste gebyrer

Nogle udgifter skal betales, inden sagen kommer for retten. Det drejer sig om **retsgebyrer**, som opkræves på det tidspunkt, hvor sagen opføres på retslisten. Udgifter, der påløber under sagen, opkræves normalt i løbet af sagen.

For visse omkostningers vedkommende skal der betales et **forskud**. Sagkyndige betales f.eks. i form af et forskud, som indbetales af den part, der har anmodet om den pågældendes ydelse til sagens oplysning. På samme måde hedder det i artikel 953, at den part, der har anmodet om afhøring af et vidne, forud for afhøringen skal indbetale et forskud til justitssekretæren, der svarer til vidnegodtgørelsen og godtgørelsen af diverse udgifter (rejseudgifter osv.). Det forekommer, at en advokat lægger ud for sagsomkostningerne, og dette udlæg vil så blive medtaget på opgørelsen over advokatsalær og -udgifter.

Faste sagsomkostninger i straffesager

Faste udgifter, som betales af alle parter i en straffesag

Spørgsmålet om faste udgifter i straffesager behandles i artikel 91 ff. i kongelig anordning af 28. december 1950.

Tidspunkt i civilsagen, hvor en part skal betale de faste gebyrer

Spørgsmålet om faste udgifter i straffesager behandles i artikel 91 ff. i kongelig anordning af 28. december 1950.

Sagsomkostninger i forfatningssager

Faste sagsomkostninger for borgerne i forfatningssager

De eneste udgifter for parterne i en forfatningssag er **forsendelsesomkostninger** pr. rekommanderet brev.

Hvilke forudgående oplysninger kan man forvent af sin advokat?

Oplysninger om parternes rettigheder og forpligtelser

I henhold til adfærdskodeksen har en advokat pligt til at informere og rådgive sine klienter. Dette indebærer, at advokaten giver sin klient **oplysninger vedrørende dennes rettigheder og forpligtelser**.

Advokaten skal bl.a. informere sine klienter om **beregningsmetoden for sine honorarer**.

Informationskilder om sagsomkostninger

Hvor kan man finde oplysninger om sagsomkostninger i Belgien?

Der ligger oplysninger om dette på webstedet for retsvæsenets websted [SPF Justice](#), på webstedet for [Kommissionen for modernisering af retsordenen](#) (afsnittet "Info juridique") eller på de forskellige juridiske erhvervs websteder.

Desuden findes der informationer i de forskellige lovtjekter, eller de kan fås ved henvendelse til en justitssekretær eller en advokat.

På hvilke sprog findes der oplysninger om sagsomkostninger i Belgien?

Disse oplysninger findes på nederlandsk og fransk.

Hvor kan jeg finde oplysninger om mediation/mægling?

Der findes oplysninger om mediation på webstedet for [SPF Justice](#) (afsnittet "publications") og på webstedet for [Forbundscommissionen for mediation](#).

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om omkostninger?

Websted med oplysninger om omkostninger

Se ovenfor.

Hvor kan jeg finde oplysninger om de forskellige procedurers gennemsnitlige varighed?

En advokat kan give oplysninger om den forventelige varighed af en procedure. Dette varierer **i henhold til typen af sag**, der ønskes anlagt, og **hvilken domstol** den ønskes anlagt ved.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt procedures gennemsnitlige samlede omkostninger?

En advokat kan give oplysninger om de forventelige omkostninger ved en procedure. Dette varierer **i henhold til typen af sag**, der ønskes anlagt, **hvilken domstol** den ønskes anlagt ved.

Merværdiafgift (moms)

Hvor findes der oplysninger om emnet? Hvilke satser er gældende?

Omkostninger opgives ikke med angivelse af moms. Momssatsen er på 21 %.

Retshjælp

Hvilke indtægtsgrænser er gældende for modtagelse af retshjælp i civilsager?

Dette spørgsmål er omhandlet af artikel 508/1 ff. i den belgiske retsplejelov.

Retshjælp i første linje er gratis for alle. Der er tale om en første juridisk rådgivning med henblik på at få:

praktiske oplysninger

juridiske informationer,

en første udtalelse eller en henvisning til en specialorganisation.

Dette første råd fra professionelle jurister er **fuldstændig gratis** uanset den pågældendes indtægt.

Retshjælp i anden linje giver personer, hvis indtægt ikke giver mulighed for hyre en advokat, mulighed for at opnå gratis eller delvis gratis advokatbistand. En advokat kan rådgive og forsvare sin klient. I kongelig anordning af 18. december 2003 fastsættes betingelserne for gratis eller delvis gratis retshjælp i anden linje.

Følgende kan modtage fuldstændig gratis retshjælp på grund af deres sociale situation:

enlige, hvis månedlige indkomst er under 944 EUR

enlige forsørgere, hvis månedlige indkomst er under 1 213 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørgt person)

personer, der indgår i en husstand (gifte eller samlevende), hvis månedlige indkomst er under 1 213 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørgt person)

personer, der modtager indslusningsydelse eller bistandshjælp

personer, der modtager alderspension (GRAPA)

personer, der modtager indkomsterstatning til handicappede, som ikke modtager indslusningsydelse

personer, der er forsørger for et barn, der modtager garanterede familieydelse

lejere i socialt boligbyggeri i regionerne Flandern og Bruxelles-Capitale, som betaler en husleje, der svarer til halvdelen af basishuslejen, eller, i regionen

Wallonien, betaler en minimumshusleje

mindreårige

udlændinge i forbindelse med indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse eller en administrativ eller retslig klage over en beslutning truffet i henhold til lov

om indrejse, ophold, etablering og udsendelse af udlændinge

asylansøgere, personer, der indgiver en erklæring eller en ansøgning om anerkendelse som flygtning, eller som indgiver en ansøgning om status som

fordrevet

personer, der er omfattet af en procedure for kollektiv gældsafvikling, eller som ønsker at indgive en anmodning om kollektiv gældsafvikling.

Modtagere af gratis retshjælp på grund af **en formodning om utilstrækkelige indtægter** (formodningen kan afvises):

varetægtsfængslede eller sigtede i henhold til lov om øjeblikkelig tilsigelse, som, medmindre andet bevises, betragtes som en person uden tilstrækkelige midler

personer med mentale handicap, der er omfattet af en foranstaltning i henhold til lov af 26. juni 1990 om beskyttelse af personer med mentale handicap, som, medmindre andet bevises, anses for at være uden tilstrækkelige midler

sagsøgte, der er omfattet af lov om øjeblikkelig tilsigelse.

Bistanden er **delvis gratis** (advokaten kan i disse tilfælde anmode om et delvist bidrag til dækning af sine ydelser) for:

enlige, hvis månedlige nettoindkomst ligger mellem 944 EUR og 1 213 EUR

enlige forsørgere, hvis månedlige nettoindkomst ligger mellem 1 213 EUR og 1 480 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørget person)

personer, der er samlevende med en partner eller med enhver anden person, som vedkommende indgår i en husholdning med, og hvor husstandens månedlige nettoindkomst ligger mellem 1 213 EUR og 1 480 EUR (+ 163,47 EUR pr. forsørget person).

Ovennævnte beløb tilpasses årligt i henhold til udviklingen i forbrugerprisindekset.

Retshjælp ydes til sagsomkostninger. Hvis klienten ikke råder over tilstrækkelige midler til at dække sagsomkostningerne, kan den pågældende, enten selv eller gennem sin advokat, rette henvendelse til retshjælpskontoret. Vedkommende kan på baggrund af sin insolvensgrad fritages helt eller delvis for betaling af fogedgebyrer, godtgørelser til sagkyndige osv. Dette område er reguleret af retsplejelovens artikel 664 ff.

Hvad er betingelserne for at få retshjælp, når man står tiltalt eller er offer i en straffesag?

Betingelserne for at få retshjælp som tiltalt eller offer i en straffesag er de samme som angivet ovenfor.

Findes der sager, hvor man fritages for betaling af sagsomkostninger?

Ja, f.eks. sager vedrørende kollektiv gældsafvikling eller sager vedrørende muligheden for at optræde som part i en retssag uden sagsomkostninger.

Hvornår skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

I civilsager og handelssager

Ifølge artikel 1017 ff. betales **sagsomkostningerne** (udgifter til foged, sagkyndige, retsafgifter osv.) i princippet af **den tabende part**, når dommen afsiges.

En fast andel af den vindende parts advokatudgifter og -salærer er en del af sagsomkostningerne, der skal betales af den tabende part. Denne andel kaldes for "**indemnité de procédure**" og er en fast andel, der beregnes i henhold til en skala over de beløb, sagen drejer sig om. Den dækker ikke nødvendigvis alle advokatsalærer. Ved kongelig anordning af 26. oktober 2007 fastsættes størrelsen af denne "indemnité de procédure". Disse beløb består af minimum- og maksimumbeløb, og det påhviler dommeren at fastsætte godtgørelsen inden for dette interval.

I visse tilfælde dømmes den tabende part ikke til at afholde sagsomkostningerne, idet disse i så fald afholdes på anden vis (deling af omkostningerne osv.).

I straffesager

Når tiltalte og civilretligt ansvarlige personer dømmes, skal de i princippet også afholde sagens omkostninger sammen med en såkaldt "indemnité de procédure" (fast andel af den vindende parts advokatudgifter og -honorarer – se ovenfor vedrørende civil- og handelssager). Hvis tiltalte og civilretligt ansvarlige personer ikke dømmes, og den civile part taber sagen, kan denne dømmes til at betale sagsomkostningerne til staten og til tiltalte helt eller delvist sammen med en "indemnité de procédure". I visse tilfælde afholdes sagsomkostningerne af staten. Disse regler findes i **strafferetsplejeloven**.

Honorarer til sagkyndige

I civilsager og handelssager

Honorarer til sagkyndige er **ikke reguleret**, og sagkyndige kan frit fastsætte størrelsen af deres honorar. Dommeren kan i visse tilfælde foretage en kontrol af disse honorarer (dette kan ske ved manglende enighed mellem parterne og den sagkyndige), men der findes ikke nogen lovtekst, der fastsætter beløbsgrænser for honorarer til sagkyndige. Dette område er omfattet af retsplejelovens artikel 987 ff. og af kongelig anordning af 24. maj 1933.

I kongelig anordning af 14. november 2003 **fastsættes** imidlertid honorarer og udgifter til sagkyndige, der udpeges af de arbejdsretlige instanser i forbindelse med **lægeundersøgelser** i sager, der vedrører:

tvister vedrørende ydelser til handicappede

familieydelse til lønmodtagere og selvstændige

arbejdsløshedsforsikring og

den obligatoriske forsikringsordning for behandling og erstatning.

I straffesager

Honorarer til sagkyndige i straffesager **reguleres** i kongelig forordning af 28. december 1950 og ved et ministerielt cirkulære af 22. januar 2009. Taksterne for 2009 blev offentliggjort i den belgiske statstidende, Moniteur belge, den 12. januar 2009.

Der findes yderligere oplysninger på webstedet for <https://www.cfm-fbc.be> (afsnittet "infos juridique" – "professionnels" – "tarifs" – "frais de justice") eller på webstedet [portalen for de juridiske myndigheder i Belgien](#) (afsnittet "Législation").

Oversætter- og tolkehonorarer

Der kan være behov for at benytte en oversætter eller en tolk under retssagen. Dette kan være tilfældet, når der fremlægges dokumenter på et andet sprog end proceduresproget, eller når et vidne udtrykker sig på et andet sprog. Det gælder ligeledes, når en part taler et andet sprog end proceduresproget, og den pågældende ikke forstår proceduresproget, eller hvis dommeren ikke forstår den pågældende parts sprog. De gældende regler findes i **lov af 15. juni 1935 om brug af sprog inden for retsvæsenet**.

I straffesager

Honorarer til oversættere og tolke straffesager **reguleres** i kongelig forordning af 28. december 1950 og ved ministerielt cirkulære af 22. januar 2009.

Taksterne for 2009 blev offentliggjort i Moniteur belge den 12. januar 2009.

Der findes yderligere oplysninger på webstedet for <https://www.cfm-fbc.be> (afsnittet "infos juridique" – "professionnels" – "tarifs" – "frais de justice") eller på webstedet [portalen for de juridiske myndigheder i Belgien](#) (afsnittet "Législation").

Relevante links

[Forbundsretsvæsenet](#)

[Kommissionen for modernisering af retsvæsenet](#)

Relevante dokumenter

Rapport for Belgien om undersøgelse af gennemsigthed af sagsomkostninger (829 Kb)

Sidste opdatering: 20/12/2022

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.